

2DE ACTIEDAG

INTERCULTURALISEREN VAN PRAKTIJK NAAR INTER-ACTIE

TOESPRAAK VAN BERT ANCIAUX

VLAAMS MINISTER VAN CULTUUR, JEUGD, SPORT EN BRUSSEL

Gent, Vooruit, 26 februari 2008

Geachte aanwezigen,

Bijna twee jaar geleden presenteerde ik hier op dit podium in de Vooruit het actieplan Interculturaliseren van, voor en door de sectoren Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel.

Ik wil vooraleer ik onze realisaties toelicht, mijn respect en appreciatie uitspreken voor mijn ambtenaren. De voorbije jaren hebben zij met onnoemelijk veel inzet, vastberadenheid en bekwaamheid het actieplan opgevolgd en vertaald naar de verschillende sectoren. Samen met mijn kabinetsmedewerkers hebben zij bewezen dat ze hun sectoren kennen, dat ze in staat zijn om op een interactieve wijze een gemeenschappelijk project uit te werken. Hiervoor bedank ik hen. Hun werk is echter nog niet gedaan, ik zal hen ook in de toekomst nog veel nodig hebben om alles wat we planden verder uit te werken.

Ook wil ik platform interculturaliseren, dat samengesteld is uit steunpunten, intermediaire organisaties en het Minderhedenforum speciaal bedanken voor hun engagement en inzet gedurende de voorbije jaren.

Graag wil ik u dan nu, als Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel medelen wat wij sinds 2006 ondernomen en gerealiseerd hebben.

In de eerste plaats hebben we de aandacht voor interculturaliteit op een structurele en duurzame wijze verankerd in het cultuur-, jeugd-, sport- en Brusselbeleid.

Daarvoor hebben we een reeks concrete maatregelen uitgewerkt:

Ten eerste: hebben we in quasi alle decreten de notie "interculturaliteit" als beoordelingscriterium opgenomen. Wat betekent dit concreet? Heel eenvoudig: dat alle door de Vlaamse Gemeenschap structureel gesubsidieerde organisaties zich in hun beleidsplannen en eventuele beheersovereenkomsten heel duidelijk moeten positioneren t.o.v. etnisch-culturele diversiteit in hun werkingsgebied.

Daarmee vragen we aan onze organisaties om een reflectie te maken over hoe zij de komende jaren aandacht willen besteden aan interculturaliteit, hoe zij die aandacht wensen te concretiseren in hun activiteiten, programma en producties en hoe zij etnisch-culturele diversiteit in hun bestuur, vrijwilligersploeg en hun personeel willen realiseren.

Ik wil hierover heel duidelijk zijn: de decreten vragen aan onze organisaties om een denkoefening te maken. De inhoud en het resultaat van deze denkoefening blijft uiteraard behoren tot de absolute autonomie van elke instelling. Maar de denkoefening zelf op zich is wel één van de criteria waarop men zal worden beoordeeld.

Een tweede reeks maatregelen betrof de overheid zelf. Ik engageerde me, sinds de lancering van het actieplan interculturaliseren, om uiterlijk tegen juni 2008 al mijn adviesraden, advies- en beoordelingscommissies samen te stellen met 10% personen met een etnisch-cultureel diverse achtergrond.

Bij de vrijgekomen plaatsen binnen de raden van bestuur, adviesraden en beoordelingscommissies houden we telkens rekening met etnisch-culturele diversiteit. Intussen zijn dan ook alle commissies en raden van jeugd etnisch-cultureel divers samengesteld en 60% van die van kunsten en erfgoed.

Om hier nog beter aan tegemoet te komen, lanceerde ik vorige week een brede publiekscampagne 'Iedereen kan zetelen' in combinatie met gerichte doelgroepcommunicatie.

Deze campagne is erop gericht om zo veel mogelijk mensen warm te maken om zich kandidaat te stellen om in een adviesraad, commissie, of jury te zetelen en zo mee vorm te geven aan het Vlaamse cultuur-, jeugd- en sportbeleid. De kandidaturen van geïnteresseerde vrijwilligers worden in een databank verzameld.

Deze kan geconsulteerd worden door de Vlaamse overheid maar ook door de verenigingen en de organisaties uit mijn beleidssectoren die hun adviesorganen breder en diverser willen maken.

Het zal wellicht jullie ook al opgevallen zijn dat de roze campagnezetel hier ook al in de Vooruit staat.

En voor het personeelsbeleid van het departement en de IVA's opteer ik om tegen juni 2008 minstens één functie op A-niveau te laten invullen door een persoon met een etnisch-cultureel diverse achtergrond.

Een derde reeks maatregelen betreft de particuliere instellingen die de Vlaamse overheid zelf heeft opgericht of die heel dicht bij de overheid staan. Deze organisaties hebben een bijzondere status, o.a. door de uitzonderlijke financiering en de betrokkenheid op de samenstelling van de bestuursorganen.

Van deze organisaties met als werkingsgebied Vlaanderen verwacht ik de volgende engagementen:

- dat ze hun raden van bestuur zodanig samenstellen dat ze tegen juni 2008 voor 10% bestaan uit personen met een etnisch-cultureel diverse achtergrond;
- dat ze inspanningen leveren voor de aanwerving van personen met een etnisch-culturele achtergrond op stafniveau en/of op middenkaderniveau.

Ook van de Volkshogescholen verwacht ik dat ze hun raden van bestuur en hun personeelsbestand tegen juni 2008 etnisch-cultureel divers samenstellen in verhouding tot de bevolking in hun werkingsgebied.

De Vlaamse Gemeenschapscommissie en de provinciale en de lokale besturen nodig ik op hun beurt uit om ook hun adviesraden, bestuursorganen en personeel etnisch-cultureel divers samen te stellen in verhouding tot de bevolking in hun werkingsgebied.

Ik ben enorm blij dat we intussen kunnen vaststellen dat meer dan de helft van deze instellingen een etnisch-cultureel divers samengestelde raad van bestuur hebben.

Dames en heren,

Naast dit eerste structurele spoor, creëerde ik ook een tweede spoor. Daarmee voer ik heel bewust een flankerend beleid, creëer ik ruimte voor begeleiding, experiment en ondersteuning.

Daarbinnen namen we de volgende maatregelen. Ik som ze graag even voor u op:

- 10% (ongeveer 2 miljoen euro) van de bestaande middelen voor projectmatige subsidiëring - binnen en buiten de decreten - werden gereserveerd voor projecten waarin interculturaliteit centraal staat én voor projecten die ingediend worden door personen of groepen met een etnisch-cultureel diverse achtergrond.
- Aanvullend op de 10%-oriëntering binnen de bestaande projectmiddelen voorzag ik van 2006 tot 2008 een extra budget van ongeveer 1 miljoen euro om de interculturalisering van de sectoren Cultuur, Jeugdwerk en Sport te ondersteunen. Daarmee verdubbelden we de experimenteerruimte met nieuwe middelen. We verbonden deze aan de originaliteit, de kracht, de vernieuwing en de mogelijke voorbeeldfunctie van de voorstellen die ons werden voorgelegd.
- Dit jaar voorzie ik via het participatiedecreet een specifiek budget van 900.000 euro voor de subsidie van interculturele projecten en projecten van personen met een etnisch-cultureel diverse achtergrond.
- Begin 2007 hebben we op het departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media een kennisknooppunt interculturaliseren opgericht waar 2 nieuwe medewerkers interculturele ervaringen op een toegankelijke en praktijkgerichte manier inventariseren, duiden, ontsluiten en een sectoroverschrijdend netwerk ontwikkelen. Dit kennisknooppunt, zet ook specifieke communicatiekanalen op om de betrokken sectoren systematisch te informeren over mogelijkheden tot ondersteuning en begeleiding.
- De website www.interculturaliseren.be zal straks door de medewerkers van het kennisknooppunt worden voorgesteld. Op de site wordt relevante beleidsinformatie op een toegankelijke en praktijkgerichte manier ontsloten.

- We voorzien een opvolging en coaching van de adviesraden, beoordelingscommissies en de administratie. Dit geeft hen mogelijkheden om etnisch-culturele diversiteit en interculturaliteit vanuit een gedeeld referentiekader in te vullen, te interpreteren en te beoordelen.
- M.b.t. de sectoren cultuur, jeugdwerk en sport hebben we een zelfscan ontwikkeld waarmee organisaties, zelfstandig en op regelmatige basis, de eigen werking kunnen doorlichten m.b.t. interculturaliteit. Deze is te vinden op de website interculturaliseren.be.

Beste mensen,

Het jaar 2006 was de start van een aantal acties samen met de sectoren, cultuur, jeugd en sport om o.a. via diverse interculturele projecten samenwerkingsverbanden te creëren tussen diverse organisaties. In samenspraak en niet vrijblijvend.

Deze aanpak beschouw ik als een groeiend, beweeglijk en een steeds evoluerend handelingskader. Het is een inspiratiebron voor beleidsdiscussies en de daarop volgende keuzes die zullen gemaakt worden. Stilaan merken we ook dat diverse organisaties meer en meer investeren in de interculturalisering van hun werking. Ik ondersteun daarom verschillende projecten:

- Het project In-Fusion: kleurrijke ontmoetingen in het ziekenhuis, een samenwerkingsverband tussen FARO (= Culturele Biografie Vlaanderen en Vlaams Centrum voor Volkscultuur) en het Minderhedenforum. Een publieksgericht aanbod dat vanaf 11 maart in diverse ziekenhuizen verspreid over Vlaanderen en Brussel tot eind dit jaar als blikopener zal fungeren rond de thema's erfgoed, cultuur van alledag en interculturaliteit.
- Daarnaast hebben we het project Zebra, een databank van artistiek aangelegde vluchtelingen. Vzw Vluchtelingenwerk Vlaanderen zorgt in samenspraak met de amateur- en professionele kunstorganisaties voor meer zichtbaarheid van die artiesten.
- Een ander initiatief bestaat uit een concreet samenwerkingsverband tussen KifKif, Villanella, Poppunt en andere relevante actoren waarbij jong divers talent zal worden opgespoord en gecoacht met het doel ze zichtbaarder te maken binnen de kunstensector.
- Het Antena-project voor het lokaal cultuurbeleid is de voorbije jaren verruimd geweest tot andere sectoren, o.a. het sociaal-cultureel volwassenenwerk, jeugdwerk en erfgoed. En het zal vanaf dit jaar zich ook focussen op de samenstelling van de lokale adviesraden.
- Het Invoegproject JOP (Gent) en het Cordoba-project zijn voortgezet en intussen afgerond.
- Het project van het Platform Allochtone Jongeren en Formaat (de koepel van de Vlaamse Jeugdhuizen) wordt ondersteund ter versterking van het allochtoon jeugdwerk en interculturalisering van het regulier jeugdwerk met aandacht voor het én-én verhaal: enerzijds het ondersteunen en versterken van het bestaand allochtoon jeugdverenigingsleven en anderzijds het toegankelijker maken, het interculturaliseren van het regulier jeugdwerk en het creëren/stimuleren van samenwerkingsverbanden tussen diverse jeugdwerkingen. Ik ben ervan overtuigd dat een verscheidenheid aan referentiekaders, en respect voor deze verscheidenheid, een hele verrijking kan betekenen voor het jeugdwerk in Vlaanderen.
- Om de toeleiding van getalenteerde allochtone kinderen in atletiek naar de sportclubs en topsportscholen te bevorderen, ondersteun ik in samenwerking met Stad Antwerpen het project 'Basis Antwerpen Loopt Top'.
- Een andere voorbeeld van een intercultureel sportproject is "Kort op de Bal" in Brussel. Via het versterken van zeven Brusselse voetbalclubs én door extra aandacht voor toeleiding en het sociale weefsel rond de clubs, willen we kinderen uit de grootstad, voornamelijk allochtone kids, extra kansen geven.
- Door het lanceren van het vernieuwde reglement Sportend Vlaanderen in 2007, met een duidelijk accent op toeleiding van kansgroepen naar sport, werden ook een aantal kleinschalige sportinitiatieven ondersteund die de brug slaan tussen sport en interculturaliteit.

- We zijn als Vlaamse Gemeenschap ook volop meegegaan in de Europese diversiteitcampagne 'All Different, All Equal'. Tijdens diverse internationale symposia bleek Vlaanderen een voorbeeld te zijn voor andere Europese lidstaten met haar beleid rond interculturalisering van cultuur, jeugdwerk en sport.
- Ook dit jaar zal ik in het kader van het Europees Jaar van de Interculturele Dialoog verder werk blijven maken van interculturalisering. Graag wil ik jullie dan ook straks onze officiële ambassadeurs voorstellen die samen met ons voor 2008 het gezicht zullen worden van het thema interculturaliteit in Vlaanderen.
- N.a.v. de resultaten van een kortlopend onderzoek dat ik heb laten uitvoeren, ben ik op dit moment een Centrum voor islamitische culturen in Vlaanderen aan het oprichten. Dit centrum zal specifiek aandacht hebben voor het immaterieel en materieel erfgoed van mensen uit landen met een islamitische cultuur die zich in Vlaanderen vestigden. Het zal ook een aanspreekpunt zijn voor jongeren die met allerlei vragen zitten over de islamcultuur.

Dames en heren,
Ik wou u niet overdonderen met deze opsomming, ik weet heel goed hoe lang en moeilijk de weg kan zijn. Ik ben ook heel bewust van de bescheidenheid, maar toch ook de overtuiging waarmee we deze uitdaging aanpakken. Zoals we allemaal weten is diversiteit in Vlaanderen een realiteit, maar mijn inziens met meer energie dan ooit mag deze diversiteit zich nog sterker weerspiegelen in allerlei initiatieven. Daarom heb ik de voorbije jaren zowel het actieplan interculturaliseren als de grote lijnen van het participatiedecreet voorgesteld.

Nogmaals, een dag zoals vandaag dient ervoor om aan te tonen via o.a. werksessies, hoe er kan gewerkt worden aan het wegwerken van zowel vooroordelen als drempels in onze samenleving en hoe ze om te buigen tot positieve acties.

Ten slotte wil ik meegeven dat de verandering in de praktijk vooral te maken heeft met sprankelend enthousiasme van de juiste mensen die op de juiste plaats en op het juiste moment elkaar ontmoeten, verandering als een uitdaging zien en er 100% voor willen gaan. Respect, openheid, wilskracht, geloof in de maakbaarheid en verbeterbaarheid van de samenleving en ten slotte netwerking zijn de sleutelfactoren voor een succesvolle werking.

We zullen immers enkel door gezamenlijke inspanningen over alle sectoren heen een positief en gewenst intercultureel resultaat boeken.

Ik ben er ook van overtuigd dat dit pakket maatregelen dat ik net toelichtte ruimte zal creëren voor meer interculturaliteit in onze sectoren. De combinaties van structurele aandacht en begeleiding en experimenteeruimte en ervaringsuitwisseling vormen hiervoor een stevige tandem.

Ik daag dan ook graag alle verenigingen en instellingen uit om meer dan ooit partner te zijn in een intercultureel participatiebeleid, waarbij elk zijn eigen rol speelt. Daarvoor, ook meer dan ooit, mijn appreciatie voor uw inzet en enthousiasme.

En dan, last but not least, rest er mij nog onze twee ambassadeurs voor het Jaar van de Interculturele Dialoog aan jullie voor te stellen. Het zijn twee mensen die als artiest hun strepen al verdiend hebben. Ze vormen een voorbeeld en een inspiratiebron voor velen. Ik ben vereerd dat zij de uitdaging willen aangaan en ik hoop dat hun engagement aanstekelijk zal werken.

Dames en heren, mag ik uw warm applaus voor Hadise en Ronny Mosuse!

Bert Anciaux
Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel